

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ. 101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 213 15 20 829
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 7017/4/27266-ε'**

**Σελίδες απάντησης: 12
Σελίδες συνημμένων: 10
Σύνολο σελίδων: 22**

Αθήνα, 05 Μαρτίου 2025

**ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ**

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην από 24-01-2025 με αριθμό 2875 Ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Ε. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΥ, Α. (Σ.) ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Χ. ΖΕΪΜΠΕΚ, Α. (Ν.) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Θ. (Π.) ΠΕΡΚΑ, Δ. ΤΖΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Μ. ΤΖΟΥΦΗ και Α. (Α.) ΧΑΡΙΤΣΗ.

Σε απάντηση του ανωτέρω μέσου κοινοβουλευτικού ελέγχου και σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι, ως προς τα θιγόμενα σε αυτό ζητήματα, σχετικά τυγχάνουν τα ειρηθέντα κατά την ενημέρωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας επί των υπ' αριθ. 246/ 25-11-2024 (ΛΔ' Συνεδρίαση της 29-11-2024), 7/ 07-10-2024 (Ε' Συνεδρίαση της 11-10-2024) και 855/ 22-03-2024 (ΡΚΣΤ' Συνεδρίαση της 01-04-2024) Επίκαιρων Ερωτήσεων των Βουλευτών κ.κ. Ζ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, Δ. ΤΖΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ και Α. ΚΑΖΑΜΙΑ (www.hellenicparliament.gr/Praktika/Synedriaseis-Olomeleias), καθώς και τα διαλαμβανόμενα στα υπ' αριθ. 7017/4/26953-ζ' από 01-10-2024 και 7017/4/26765-γ' από 19-05-2024 έγγραφά μας, επί των με αριθμούς 6153/ 31-07-2024 και 3751/ 13-03-2024 Ερωτήσεων των ερωτώντων, από κοινού, Βουλευτών.

Επιπλέον, αξίζει να επισημανθεί ότι, στη χώρα μας, τα ανθρώπινα δικαιώματα κατοχυρώνονται μέσω ενός πλαισίου συνταγματικών, ποινικών και δικονομικών διατάξεων, καταδεικνύοντας το αίσθημα δικαίου που διέπει την ελληνική κοινωνία. Συγκεκριμένα, η Ελληνική Αστυνομία, ως ένας αναντίρρητα υψηλής αποτελεσματικότητας και λειτουργίας Θεσμός, αντιμετωπίζει την ανομία και την εγκληματικότητα, εφαρμόζοντας τις διατάξεις που διέπουν το δικαιοσύνη μας σύστημα, λαμβανόμενων υπόψη των συστάσεων Οργανισμών, της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) και των παρατηρήσεων Επιτροπών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.), οι δε δράσεις της υλοποιούνται με υψηλό φρόνημα και αίσθημα ευθύνης, πάντοτε με απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα του ανθρώπου και τις ιδιαιτερότητες εκάστου ατόμου, όπως άλλωστε επιτάσσουν οι αρχές της αμεροληψίας και της ηθικής. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνεται μέριμνα, ιδιαιτέρως, για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, αλλά και την προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (Ρομά, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, ανήλικοι, μετανάστες κ.α.) και την ακώλυτη άσκηση των δικαιωμάτων τους.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων -σε όλες τις εκφάνσεις της- συνιστά βασική προτεραιότητα στο Στρατηγικό και Επιχειρησιακό

Πρόγραμμα Ελληνικής Αστυνομίας (2021-2025), η οποία προσδιορίζεται σε ορισμένους στόχους - δράσεις, όπως η διενέργεια ελέγχων και ερευνών για τη διαπίστωση όλων των μορφών της εν λόγω εγκληματικότητας, η υλοποίηση στοχευμένων δράσεων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της εμπορίας γυναικών και ανήλικων με σκοπό τη σεξουαλική και εργασιακή εκμετάλλευση, η εκπαίδευση του προσωπικού σε συναφή θέματα, η ενίσχυση της συνεργασίας με συναρμόδιες Υπηρεσίες και Φορείς, καθώς και η πλήρης αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών για το σκοπό αυτό.

Στην ίδια κατεύθυνση, εκπονήθηκε και η Στρατηγική του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2021-2025), εκφράζοντας έμπρακτα τη δέσμευση στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της στρατολόγησης/διακίνησης ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση, που εδράζεται σε συγκεκριμένους βασικούς στόχους - πυλώνες, όπως ο καλύτερος συντονισμός και η ενίσχυση της επιχειρησιακής ανταπόκρισης της Ελληνικής Αστυνομίας, η πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και η προστασία των ευάλωτων ομάδων από την πιθανή θυματοποίησή τους, η έγκαιρη αναγνώριση και προστασία των θυμάτων με έμφαση στην αποτροπή της δευτερογενούς θυματοποίησης, η προστασία των ανήλικων -κυρίως, όσων ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες-, η αποτελεσματική αντιμετώπιση των οργανωμένων κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων, η ενδυνάμωση της διυπηρεσιακής συνεργασίας και η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας για την αντιμετώπιση των υποθέσεων στις οποίες εμπλέκονται διεθνικές εγκληματικές ομάδες.

Για την αποτελεσματική διερεύνηση συναφών υποθέσεων, η Ελληνική Αστυνομία διαθέτει εξειδικευμένες Υπηρεσίες, οι οποίες λειτουργούν σε επιτελικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Συγκεκριμένα, σε επιτελικό επίπεδο, η Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου παρακολουθεί την εξέλιξη του υπόψη φαινομένου, χειρίζεται ειδικά τα εν λόγω θέματα και καθοδηγεί τις περιφερειακές Υπηρεσίες, μεταξύ άλλων και σχετικά με τη διαχείριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, πάντοτε με στόχο την προσέγγιση αυτών θυματοκεντρικά και με βάση το φύλο, την ιδιαίτερη ευαισθησία σε ανήλικα θύματα και τη μηδενική ανοχή στη στρατολόγηση/διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση. Σε επιχειρησιακό επίπεδο, έχουν συσταθεί και λειτουργούν -1- Τμήμα Καταπολέμησης Διακίνησης και Εμπορίας Ανθρώπων στην Υποδιεύθυνση Καταπολέμησης Διακίνησης και Εμπορίας Ανθρώπων και Αγαθών της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και -1- Γραφείο Καταπολέμησης Διακίνησης και Εμπορίας Ανθρώπων στο Τμήμα Καταπολέμησης Διακίνησης και Εμπορίας Ανθρώπων και Αγαθών της Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος Βορείου Ελλάδος, καθώς και -12- Ομάδες Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων στην υπόλοιπη χώρα. Διευκρινίζεται ότι το προσωπικό που υπηρετεί στις εν λόγω Υπηρεσίες έχει λάβει εξειδικευμένη εκπαίδευση σχετικά με την προσέγγιση (πιθανών) θυμάτων και τη διερεύνηση συναφών περιστατικών, η οποία επικαιροποιείται σε συνεργασία με συναρμόδιες Υπηρεσίες.

Ενταύθα, γίνεται μνεία ότι η εμπορία ανθρώπων είναι ένα διεθνικό και πολυπαραγοντικό εγκληματικό φαινόμενο, για την αντιμετώπιση του οποίου αναπτύσσεται συνεργασία με ευρωπαϊκούς και διεθνείς Οργανισμούς, με γνώμονα τον συντονισμό των δράσεων και την αμοιβαία συνεισφορά σε ερευνώμενες υποθέσεις. Στο ως άνω πλαίσιο, υφίσταται συνεργασία με τις αντίστοιχες Αρχές της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας που υλοποιείται μέσω της αξιοποίησης των διαύλων διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας (SELEC,

EUROPOL, EUROJUST, Αστυνομικών Αξιωματικών Συνδέσμων κ.λπ.), για τη βέλτιστη ανταλλαγή πληροφοριών και την αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων.

Επιπλέον, η καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και των διακρίσεων, που αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συνιστά πρώτιστο μέλημα για το Υπουργείο μας και το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, γεγονός που αποτυπώνεται, σαφώς, στο προρρηθέν Πρόγραμμα της Ελληνικής Αστυνομίας και στα αντίστοιχα σχέδια δράσης που έχουν καταρτιστεί από τις περιφερειακές αστυνομικές Υπηρεσίες. Κατ' εφαρμογή αυτών, αναπτύσσονται δράσεις που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση της εκδήλωσης των συγκεκριμένων μορφών βίας, την προστασία των ευάλωτων προσώπων και κοινωνικών ομάδων, την άμεση ανταπόκριση σε περιστατικά αυθαιρεσίας, την εκδήλωση μεθοδευμένων δράσεων για την προστασία ευάλωτων και ευπαθών ομάδων πληθυσμού σε σημεία με αυξημένη πιθανότητα εκδήλωσης φαινομένων ρατσισμού, την ενίσχυση αστυνομικών Υπηρεσιών με αρμοδιότητα στην καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας και του ρατσισμού και την κατάρτιση του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτές, την πλήρη αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών, την ιδιαίτερη μέριμνα για την υποστήριξη και καθοδήγηση των θυμάτων εγκληματικών πράξεων σε δομές αρωγής ώστε να αμβλυνθούν οι αρνητικές συνέπειες από τη θυματοποίησή τους, αλλά και την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης, την ευαισθητοποίηση των εν λόγω ομάδων για λήψη στοιχειωδών μέτρων αυτοπροστασίας, την κατανόηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, με στόχο την προσαρμογή του επιχειρησιακού σχεδιασμού της Ελληνικής Αστυνομίας, καθώς και την πολυεπίπεδη και πολυπαραγοντική συνεργασία με διάφορους Φορείς και την Κοινωνία των Πολιτών.

Ειδικότερα, σε επιτελικό επίπεδο, λειτουργεί το Τμήμα Κοινωνικών Ζητημάτων και Αντιμετώπισης Ρατσισμού της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου, που έχει την επιτελική εποπτεία και τον στρατηγικό σχεδιασμό για την ουσιαστική αντιμετώπιση της βίας που εκδηλώνεται κατά μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων ατόμων με πιθανολογούμενο ρατσιστικό κίνητρο και υπόβαθρο, ενώ, σε επιχειρησιακό επίπεδο, δραστηριοποιούνται κεντρικές και περιφερειακές Υπηρεσίες, που ασχολούνται εξειδικευμένα με τον χειρισμό συναφών υποθέσεων (ήτοι, τα Τμήματα Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας των Υποδιευθύνσεων Αντιμετώπισης Ρατσιστικής και Εξτρεμιστικής Βίας των Διευθύνσεων Δίωξης και Εξιχνίασης Εγκλημάτων Απτικής και Θεσσαλονίκης, αντίστοιχα, καθώς και τα -68- Γραφεία Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας των περιφερειακών Υπηρεσιών Δίωξης και Εξιχνίασης Εγκλημάτων της χώρας) και στελεχώνονται από εκπαιδευμένο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, με εγνωσμένη εμπειρία και εξειδικευμένη γνώση, προκειμένου να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στα καθήκοντά του.

Διευκρινίζεται ότι το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, κατά τον χειρισμό σχετικών περιστατικών, προσεγγίζει τις εν λόγω υποθέσεις ανθρωποκεντρικά, με γνώμονα τόσο την αναγνώριση και προστασία των δικαιωμάτων, των αναγκών και της αξιοπρέπειας των πιθανών θυμάτων και των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, όσο και την ενδελεχή διερεύνηση αυτών. Για την υποβοήθηση του αστυνομικού έργου, καθώς και την επίτευξη του βέλτιστου δυνατού συντονισμού των αρμόδιων περιφερειακών Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας, έχουν εκδοθεί και διαβιβαστεί, στο πλαίσιο υλοποίησης Εθνικών Σχεδίων Δράσης (Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, Εθνική Στρατηγική για

την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων και Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία), "Οδηγός Αντιμετώπισης και Διαχείρισης περιστατικών βίας σε βάρος ΛΟΑΤΚΙ+ πολιτών" και "Οδηγός για τα δικαιώματα των θυμάτων ρατσιστικού εγκλήματος" (www.astynomia.gr/file/2022/12/Guideforrights.pdf).

Υπογραμμίζεται δε ότι, στην κατεύθυνση της προστασίας των θυμάτων και της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης αυτών προς την Ελληνική Αστυνομία, λειτουργεί ο τηλεφωνικός κωδικός αριθμός «11414», ενώ στην επίσημη ιστοσελίδα της (www.astynomia.gr), υφίσταται ειδική φόρμα επικοινωνίας - καταγγελιών, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν ανώνυμα και με τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας να καταγγείλουν ή να γνωστοποιήσουν στις αστυνομικές Αρχές, καθ' όλο το 24ωρο, τη διάπραξη κάθε άδικης πράξης με ρατσιστικά χαρακτηριστικά ή κίνητρα, καθώς και στοιχεία - πληροφορίες (και στην αγγλική γλώσσα) αναφορικά με τις Υπηρεσίες Ρατσιστικής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Τα ως άνω στοιχεία επικοινωνίας (τηλεφωνικός κωδικός αριθμός και ειδική φόρμα καταγγελιών) προβάλλονται, επίσης, μέσω των λογαριασμών - προφίλ της Ελληνικής Αστυνομίας στα ηλεκτρονικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter κ.λπ.).

Επιπρόσθετα, το προσωπικό της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου και των Τμημάτων και Γραφείων Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας συμμετέχει σε εκδηλώσεις, ημερίδες, επιστημονικά/διεπιστημονικά σεμινάρια, αποσκοπώντας στην ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματά τους και τους τρόπους καταγγελίας ρατσιστικών περιστατικών, καθώς και τις δυνατότητες που παρέχονται από την Ελληνική Αστυνομία προς εξυπηρέτησή τους. Παράλληλα, για την ολοκληρωμένη και από κοινού αντιμετώπιση του εν λόγω φαινομένου, αναπτύσσεται συνεργασία και πραγματοποιούνται συναντήσεις με θεσμικούς Φορείς/Υπηρεσίες σε εθνικό (Δήμοι, Κοινωνικές Υπηρεσίες κ.α.) και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενταύθα, γνωρίζεται ότι από την ως άνω Διεύθυνση προγραμματίζονται, για το τρέχον έτος, δράσεις που αφορούν στην έκδοση εκπαιδευτικού υλικού εγκεκριμένου από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, προκειμένου στελέχη των ανωτέρω Υπηρεσιών να πραγματοποιήσουν ομιλίες σε σχολεία, με στόχο τον περιορισμό και την πρόληψη ενδοσχολικής βίας/παραβατικότητας ανηλίκων, όπου παρατηρείται αύξηση, τη δημιουργία ολοκληρωμένου εγχειριδίου αντιμετώπισης ρατσιστικής βίας και επιχειρησιακού οδηγού πρώτης ανταπόκρισης, την εκπαίδευση του υπηρετούντος -στα Τμήματα και Γραφεία Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας- προσωπικού στη θυματοκεντρική διαχείριση των περιστατικών, καθώς και την ενίσχυση των τεχνολογικών λύσεων και ειδικών γνώσεων για την ουσιαστική και αποτελεσματική διερεύνηση περιστατικών με φερόμενο ρατσιστικό κίνητρο, που τελούνται με τη χρήση διαδικτύου.

Τούτου δοθέντος και σε ό,τι αφορά στην αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (Δ.ΔΙ.Η.Ε.) του Αρχηγείου, όταν λαμβάνει γνώση συναφών υποθέσεων, διερευνά τα καταγγελλόμενα, με συνακόλουθη ενημέρωση των λοιπών αρμόδιων Υπηρεσιών και των οικείων εισαγγελικών Αρχών. Επίσης, στην εν λόγω Διεύθυνση υφίσταται Κέντρο Διαχείρισης Διαδικτυακού Κινδύνου "CyberAlert", που διαχειρίζεται το σύνολο των διαθέσιμων δικτύων εισροής πληροφοριών και καταγγελιών πολιτών. Οι υπόψη πληροφορίες και καταγγελίες περιέρχονται στην Υπηρεσία μέσω του δωρεάν πενταψήφιου τηλεφωνικού αριθμού «11188», μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη θυρίδα «ccu@cybercrimeunit.gov.gr», αλλά και μέσω της ψηφιακής πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr), στην ενότητα «Πολίτης και καθημερινότητα»

και την υποεπένδυση «Καταγγελίες», όπου πολίτες, επιχειρήσεις και Φορείς έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ψηφιακά καταγγελία για εγκλήματα στον κυβερνοχώρο. Περαιτέρω, στο πλαίσιο της προληπτικής της δράσης, η Δ.ΔΙ.Η.Ε. έχει αναπτύξει ένα σύνολο καινοτόμων δράσεων, για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, στις οποίες, εκτός από την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, έχει ενταχθεί και η ενότητα ρατσισμός - ρητορική μίσους και τρόποι έκφρασης μέσω διαδικτύου. Ειδικότερα, κατά το έτος 2024, διοργανώθηκαν -827- ενημερωτικές εκδηλώσεις και διαλέξεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε όλη την χώρα και το εξωτερικό, ικανοποιώντας αιτήματα από διάφορους Φορείς (δημόσιους και ιδιωτικούς, δημοτικές Αρχές, συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, σχολεία, πανεπιστημιακά ιδρύματα κ.λπ.), γεγονός που καταδεικνύει αφενός μεν το έντονο ενδιαφέρον των πολιτών για ενημέρωση σε θέματα διαδικτυακών κινδύνων, αφετέρου δε την εξωστρεφή δράση της Δ.ΔΙ.Η.Ε. και του Αρχηγείου.

Πέραν αυτών, επισημαίνεται ότι η Ελληνική Αστυνομία αποτελεί ιδιαίτερο ένοπλο Σώμα Ασφάλειας, που διέπεται από ειδικούς οργανικούς νόμους, το δε προσωπικό αυτής διακρίνεται σε πολιτικό και ένστολο με -αντίστοιχη της στρατιωτικής- αυστηρή ιεραρχική δομή και λειτουργία, που βασίζεται στην απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων της πειθαρχίας [άρθρο 13 του ν. 4249/2014 (Φ.Ε.Κ. Α' - 73), ως ισχύει]. Επίσης, το ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας έχει αυξημένο καθήκον υπακοής και νομιμοφροσύνης. Το υπηρεσιακό του καθήκον, σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ/τος 120/2008 (Φ.Ε.Κ. Α' - 182), ως ισχύει, επεκτείνεται ακόμα και εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας, επιβάλλοντας την τήρηση του Συντάγματος, των νόμων (με την ευρύτερη ουσιαστική έννοια, δηλαδή κάθε γραπτού κανόνα δικαίου, ανεξάρτητα από την πηγή και το νομοθετικό όργανο από το οποίο προέρχεται), των κανονισμών, των διαταγών της Υπηρεσίας, καθώς και οποιασδήποτε άλλης χρηστής συμπεριφοράς την οποία πρέπει να τηρεί ο αστυνομικός λόγω της ιδιότητάς του.

Περαιτέρω, τονίζεται ότι πάγια και αδιαπραγμάτευτη θέση του Υπουργείου μας, αναφορικά με τον τρόπο τέλεσης των καθηκόντων του ένστολου προσωπικού, αποτελεί η απόλυτη και απαρέγκλιτη τήρηση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, από την οποία και εκπορεύονται οι ενέργειες των κρατικών οργάνων. Τα ζητήματα της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών και της συμπεριφοράς των αστυνομικών προς τους πολίτες είναι, χωρίς περιθώριο αμφισβήτησης, πρωταρχικής σημασίας για το Υπουργείο μας και το Αρχηγείο, το οποίο, με σχετικές διαταγές του προς τις περιφερειακές αστυνομικές Υπηρεσίες, έχει αναδείξει, στο ανθρώπινο δυναμικό του, την αναγκαιότητα για τον απόλυτο σεβασμό της προσωπικότητας των πολιτών, των ατομικών τους ελευθεριών και δικαιωμάτων, αλλά και της ίσης μεταχείρισης, χωρίς φυλετικές, εθνοτικές ή άλλες διακρίσεις, σύμφωνα με το εσωτερικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο. Επίσης, βασικές αρχές της αστυνομικής διοικητικής δράσης -η υποχρέωση τήρησης των οποίων έχει, ομοίως, αναδειχθεί- αποτελούν οι αρχές της αναγκαιότητας, της προσφορότητας, της αναλογικότητας, καθώς και της υπεροχής του δημοσίου και κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίες, ταυτόχρονα, είναι και ακρογωνιαίοι λίθοι του δικαϊκού μας συστήματος. Η παράβαση των εν λόγω αρχών, ανάλογα με τα πραγματικά περιστατικά της κάθε υπόθεσης, δύναται να στοιχειοθετήσει τόσο ποινικά όσο και πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία εξετάζονται με ιδιαίτερη αυστηρότητα και προσοχή.

Στις προτεραιότητές μας, άλλωστε, εντάσσεται -μεταξύ άλλων- ο έλεγχος κάθε παράνομης, αντικανονικής ή απρεπούς συμπεριφοράς αστυνομικών, είτε κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων είτε και εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας, ο οποίος

επιτυγχάνεται με την ανελλιπή παρακολούθηση όλων των ανά την επικράτεια περιστατικών, αλλά και καταγγελιών ή πληροφοριών, εκδίδοντας σε συντρέχουσα περίπτωση ανάλογες διαταγές. Εξάλλου, η προάσπιση του κύρους των Θεσμών, όπως η Ελληνική Αστυνομία, υπαγορεύει, πρωτίστως, την εσωτερική διερεύνηση κάθε υπόνοιας παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους του προσωπικού της, υπό την εγγύηση των διατάξεων της διοικητικής και πειθαρχικής νομοθεσίας (π.δ. 120/2008), οι οποίες προσφάτως τροποποιήθηκαν με το π.δ. 61/2024 (Φ.Ε.Κ. Α' - 174), στοχεύοντας στον εκσυγχρονισμό και την ολική αναμόρφωσή της, με κύριους άξονες, μεταξύ άλλων, την απομάκρυνση από την ενεργό υπηρεσία των ένστολων που έχουν διαπράξει σοβαρά ποινικά και πειθαρχικά παραπτώματα και την ταχύτερη απονομή της πειθαρχικής δικαιοσύνης.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι να διερευνώνται όλες οι αιτιάσεις - καταγγελλόμενα για επίμεμπτες πράξεις αστυνομικών που περιέρχονται σε γνώση της Υπηρεσίας, με οιονδήποτε τρόπο (αναφορές, καταγγελίες, δημοσιεύματα, αλληλογραφία από εισαγγελικές Αρχές κ.α.). Η δε άσκηση δυσανάλογης ή εν γένει παράνομης «αστυνομικής βίας» αποτελεί παράβαση του υπηρεσιακού καθήκοντος του υπαίτιου αστυνομικού και τα συναφή καταγγελλόμενα ερευνώνται ενδελεχώς, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, τόσο από ποινικής όσο και από πειθαρχικής πλευράς. Ειδικότερα, από πειθαρχικής πλευράς, κάθε καταγγελία, που αφορά σε περιπτώσεις αιτιάσεων περί κακοποίησης ή κακομεταχείρισης πολίτη από αστυνομικό, διερευνάται, κατά προτεραιότητα και επισταμένως, από τη Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού του Αρχηγείου ή από υφιστάμενή της Υπηρεσία -επιπέδου Διεύθυνσης ή Γενικής Διεύθυνσης- σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ/τος 120/2008, ενώ τονίζεται ότι οι διατασσόμενες διοικητικές εξετάσεις ανατίθενται σε Αξιωματικούς, οι οποίοι ουδεμία διοικητική εξάρτηση έχουν με τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες ή τους εμπλεκόμενους αστυνομικούς, για λόγους αμεροληψίας.

Επιπλέον, έχει επισημανθεί -στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα που διενεργούν διοικητικές εξετάσεις- ότι στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, η έρευνα πρέπει να είναι: i) εμπεριστατωμένη, διεξοδική, σχολαστική και στο πλαίσιο αυτής να διενεργούνται όλες οι εύλογες ενέργειες που είναι διαθέσιμες προς εξασφάλιση των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με το συμβάν, ii) πραγματική και αποτελεσματική, ώστε να δύναται να οδηγήσει στον εντοπισμό και την τιμωρία των υπευθύνων, iii) με εχέγγυα θεσμικής ανεξαρτησίας του ερευνώντος από τους εμπλεκόμενους στην υπόθεση, iv) ευλόγως ταχεία και v) με πειστική απάντηση για την προέλευση των τραυμάτων ή των αιτιών θανάτου, η οποία να προκύπτει από όσο το δυνατόν περισσότερο εμπεριστατωμένη και ταχεία ιατροδικαστική ή ιατρική γνωμάτευση - εξέταση. Παράλληλα δε, τα εν λόγω πειθαρχικά όργανα οφείλουν να ερευνούν και την ενδεχόμενη ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου, με σχετική αναφορά στις συντασσόμενες εκθέσεις πορισμάτων, το οποίο διαφαίνεται, κυρίως, από την ομολογία των φερόμενων ως δραστών των αξιόμεπτων πράξεων, την επίκληση αυτού από τους παθόντες και τους μάρτυρες, το συλλεχθέν αποδεικτικό υλικό και το γεγονός ότι οι φερόμενοι ως δράστες και τα θύματα αυτοπροσδιορίζονται ή ανήκουν σε διαφορετικές φυλετικές, θρησκευτικές ή κοινωνικές ομάδες.

Επιπρόσθετα, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' - 61), ως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4443/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' - 232) και το άρθρο 188 του ν. 4662/2020 (Φ.Ε.Κ. Α' - 27) και ισχύει, η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη» ορίστηκε ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών

Αυθαιρεσίας, με αρμοδιότητα τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση, τη διερεύνηση ή την περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες Υπηρεσίες, καταγγελιών για πράξεις -μεταξύ άλλων- και του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή κατά κατάχρηση της ιδιότητάς του και αφορούν σε: α. βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα, β. παράνομες εκ προθέσεως προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή υγείας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας, γ. παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου και δ. παράνομη συμπεριφορά για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011, ο Συνήγορος του Πολίτη αξιολογεί κάθε καταγγελία ή περιστατικό, για το αν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, κατά τα προεκτεθέντα και αποφασίζει με πράξη του, εντός προθεσμίας -10- ημερών, είτε για τη διερεύνηση μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού, περίπτωση κατά την οποία συντάσσει εντός προθεσμίας -3- μηνών σχετικό πόρισμα, είτε για την προώθηση μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού προς διερεύνηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες, επιφυλασσόμενος της αρμοδιότητάς του για ίδια έρευνα, είτε για τη θέση τους στο αρχείο ως αβάσιμων ή ανεπίδεκτων εκτίμησης. Οι διαταγές διενέργειας διοικητικών εξετάσεων για περιστατικά που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, σύμφωνα με την παρ. 1 του ιδίου άρθρου, διαβιβάζονται αμελλητί στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να αποφασίσει κατά τα ανωτέρω, τη διερεύνηση από την εν λόγω Ανεξάρτητη Αρχή με ίδια έρευνα ή την παρακολούθηση της εσωτερικής έρευνας, επιφυλασσόμενος της αρμοδιότητάς του για ίδια έρευνα, ενημερώνοντας σχετικά την οικεία Υπηρεσία.

Κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011, σε κάθε περίπτωση διερεύνησης μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού από τον Συνήγορο του Πολίτη με ίδια έρευνα, προώθηση υπόθεσης στην αρμόδια Υπηρεσία ή παρακολούθηση της διοικητικής εξέτασης, τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα αναστέλλουν την έκδοση της απόφασής τους, έως την έκδοση πορίσματος από την ανωτέρω Αρχή. Ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη που έχει συνταχθεί κατόπιν ίδιας έρευνας, προώθησης υπόθεσης στην αρμόδια Υπηρεσία ή παρακολούθησης διαταχθείσας διοικητικής εξέτασης, επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Επίσης, οι πειθαρχικές διαδικασίες, μετά την ολοκλήρωση και γνωστοποίηση του υπόψη πορίσματος, διέπονται από το αντίστοιχο πειθαρχικό δίκαιο εκάστης Υπηρεσίας, ενώ σε κάθε περίπτωση, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνεται για την εξέλιξή τους και τις αποφάσεις των πειθαρχικών Οργάνων. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011, η προαναφερόμενη Αρχή επιλαμβάνεται υποθέσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση από το Ε.Δ.Δ.Α. σε βάρος της Ελλάδας, όταν βάσει αυτών διαπιστώνονται ελλείψεις της πειθαρχικής διαδικασίας ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν στην πειθαρχική έρευνα ή την εκδίκαση της υπόθεσης.

Εκ των προεκτεθέντων, προκύπτει ότι το ως άνω νομικό πλαίσιο αναφορικά με τη διερεύνηση περιστατικών αυθαιρεσίας και ο ορισμός της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής

«Συνήγορος του Πολίτη» ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας αποτελούν ρύθμιση που ανταποκρίνεται στις σχετικές συστάσεις προς τη χώρα μας, καθώς η θεσμική της ανεξαρτησία και η πρακτική της εμπειρία αποτελούν εχέγγυα διαφάνειας και αμεροληψίας κατά τον χειρισμό συναφών υποθέσεων. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι το Αρχηγείο έχει ενημερώσει τις υφιστάμενες Υπηρεσίες του αφενός για τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη και αφετέρου για την πλήρη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, ώστε αυτές να αποτελέσουν αντικείμενο ενδελεχούς μελέτης από το προσωπικό τους και πρωτίστως, εκείνου που διεκπεραιώνει πειθαρχικές υποθέσεις.

Πλέον αυτών, καθίσταται γνωστό ότι βασική επιδίωξή μας αποτελεί και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων κάθε προσώπου που διέρχεται τα εξωτερικά σύνορα της χώρας, ανεξαρτήτως εθνικότητας ή μεταναστευτικής ιδιότητας και προς τούτο, έχουν δοθεί, προς τις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες, σαφείς κατευθυντήριες εντολές και οδηγίες για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όλων των παράτυπων μεταναστών και προσφύγων που αφικνούνται στη χώρα μας, επιδεικνύοντας ιδιαίτερη μέριμνα για το δικαίωμα υποβολής αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας και άσκησης των προβλεπόμενων ένδικων μέσων. Προς τούτο, οι περιφερειακές αστυνομικές Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, εφαρμόζουν ένα συνεκτικό πλέγμα δράσεων για τη διαχείριση της μη νόμιμης μετανάστευσης και την επιτήρηση των συνόρων, εναρμονισμένο με τα νομικά και επιχειρησιακά πρότυπα, πάντοτε τηρούμενων των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων και της μη επαναπροώθησης. Υπενθυμίζεται ότι ουδείς υπό κράτηση αλλοδαπός αιτών διεθνή προστασία επαναπροωθείται μέχρι να εξεταστεί η συναφής αίτησή του (βούληση υποβολής αιτήματος διεθνούς προστασίας, καταγραφή αιτήματος, εξέταση σε α' βαθμό, εξέταση προσφυγής και τυχόν άσκηση ένδικου μέσου/βοηθήματος ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων), σε πλήρη συμμόρφωση με το εσωτερικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο και ιδίως, κατ' επιταγή της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και των διαδικασιών που προβλέπονται στις Οδηγίες 2011/95/ΕΕ, 2013/33/ΕΕ και 2013/32/ΕΕ, ως αυτές ενσωματώθηκαν στην εθνική μας νομοθεσία [ν. 4939/2022 (Φ.Ε.Κ. Α' - 111)], καθώς και της συναφούς νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ε.Δ.Δ.Α..

Υπό αυτό το πρίσμα, η χώρα μας έχει θέσει σε εφαρμογή ένα σύστημα τριών επιπέδων για τη διερεύνηση καταγγελιών περί «άτυπων επαναπροωθήσεων» από στελέχη επιβολής του νόμου. Ειδικότερα, σε διοικητικό επίπεδο, σημειώνεται ότι, μόλις γνωστοποιηθεί στις αρμόδιες Αρχές και Υπηρεσίες οιαδήποτε πληροφορία σχετική με συναφείς ισχυρισμούς ή καταγγελίες, διατάσσεται -χωρίς καθυστέρηση- η διενέργεια πειθαρχικού έλεγχου. Επίσης, περιπτώσεις καταγγελιών για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα διερευνώνται τόσο από τις δικαστικές (εισαγγελικές) Αρχές, όσο και από τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές της χώρας (Εθνική Αρχή Διαφάνειας και Συνήγορος του Πολίτη).

Παρέπεται να λεχθεί ότι, προς διασφάλιση της ρήτηρας μη επαναπροώθησης, ειδικοί επιστήμονες του Συνηγόρου του Πολίτη -στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της εν λόγω Ανεξάρτητης Αρχής- διενεργούν εξωτερικούς ελέγχους στις προγραμματισμένες επιχειρήσεις επανεισδοχής, κατ' εφαρμογή της Κοινής Δήλωσης Ε.Ε. - Τουρκίας (Βρυξέλλες, 18-03-2016), αλλά και στη διαδικασία επιστροφών, εν γένει, με γνώμονα την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των υπό επιστροφή αλλοδαπών, κατά τη διάρκεια της επιχείρησης και έως την παράδοσή τους στις τουρκικές Αρχές. Στο πλαίσιο αυτό, από πλευράς Ελληνικής Αστυνομίας παρέχεται

κάθε απαραίτητο στοιχείο και πληροφορία, προς διευκόλυνση της Ανεξάρτητης Αρχής, κατά τη διενέργεια του ελέγχου, στην εξατομικευμένη αξιολόγηση έκαστης περίπτωσης αλλοδαπού, βάσει του άρθρου 4 (παρ. 5) του ν. 3094/2003 (Φ.Ε.Κ. Α' - 10), ως ισχύει. Γίνεται μνεία ότι η παρακολούθηση της πλήρους συμμόρφωσης με τα θεμελιώδη δικαιώματα ενισχύθηκε με τις διατάξεις του ν. 4960/2022 (Φ.Ε.Κ. Α' - 145), βάσει των οποίων στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου συστάθηκαν το Αυτοτελές Γραφείο Υπευθύνου Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRO), καθώς και η Ειδική Επιτροπή για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα [άρθρα 49 (παρ. 1) και 50 (παρ. 1) του εν λόγω νόμου].

Επίσης, στο πλαίσιο των Κοινών Επιχειρήσεων του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), που διεξάγονται στην ελληνική επικράτεια, υφίσταται ένα ολοκληρωμένο πλέγμα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, βασισμένο στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Νοεμβρίου 2019, ως ισχύει, όπου περιλαμβάνονται Κώδικας Δεοντολογίας, Μηχανισμός Αναφοράς Σοβαρών Περιστατικών (Serious Incident Reports/SIRs), Μηχανισμός Καταγγελιών (Complaints Mechanism), Αξιωματούχοι Εποπτείας και Παροχής Συμβουλών για τα ζητήματα των θεμελιωδών δικαιωμάτων (Fundamental Rights Monitors/FROMs), πειθαρχικές κυρώσεις και δυνατότητα τερματισμού της επιχειρησιακής δράσης σε περιπτώσεις σοβαρών και συνεχών παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων από κράτη - μέλη. Τονίζεται δε ότι ο Μηχανισμός Αναφοράς Σοβαρών Περιστατικών και ο Μηχανισμός Καταγγελιών αποτελούν δύο σημαντικούς μηχανισμούς παρακολούθησης πιθανών παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα από πλευράς Αξιωματούχων επιβολής του νόμου που εμπλέκονται σε Κοινές Επιχειρήσεις του Frontex. Μετά τη λήψη των ως άνω Αναφορών/Καταγγελιών από το Γραφείο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Frontex (ως αρμόδια Αρχή του Οργανισμού για τη διαχείρισή τους), οι ελληνικές Αρχές οφείλουν να παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τα υπό εξέταση περιστατικά και τις επακόλουθες έρευνες, σε εθνικό επίπεδο. Οι εν λόγω Καταγγελίες αποστέλλονται, ταυτόχρονα, για ενημέρωση στον Συνήγορο του Πολίτη, ώστε να εξετάσει εάν θα επιληφθεί -είτε με ίδια έρευνα είτε με την προώθηση των υποθέσεων προς διοικητική διερεύνηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες-, ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα Σώματα Ασφαλείας.

Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2024 και δυνάμει των προβλέψεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896, η Διεύθυνση Προστασίας Συνόρων του Αρχηγείου διαχειρίστηκε -6- Αναφορές Σοβαρών Περιστατικών για περιπτώσεις ισχυρισμών περί παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων στα χερσαία σύνορα, ενώ ουδεμία Καταγγελία περιήλθε σε αυτή για συναφή ζητήματα. Επίσης, αναφέρεται ότι οι Παρατηρητές θεμελιωδών δικαιωμάτων (FROMs) του Frontex πραγματοποίησαν, από το έτος 2022 και εντεύθεν, περί τις -66- επισκέψεις σε Κοινές Επιχειρήσεις στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας (εξ αυτών -26- το έτος 2024). Προς το σκοπό δε της βέλτιστης υποστήριξης του Frontex από τις εθνικές Αρχές, τόσο η Ελληνική Αστυνομία όσο και το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή έχουν διορίσει Αξιωματικούς - Συνδέσμους, κατά τις επιχειρησιακές δράσεις στα εξωτερικά σύνορα, οι οποίοι συνεργάζονται με το Γραφείο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Οργανισμού, προς διευκόλυνση της επικοινωνίας, αλλά και της παρακολούθησης της συμμόρφωσης του συμμετέχοντος προσωπικού με τα θεμελιώδη δικαιώματα, στο πλαίσιο των προσφυγικών - μεταναστευτικών ροών προς την ελληνική επικράτεια.

Ως προς το ζήτημα της λήψης κατάλληλων μέτρων για την εξασφάλιση ασφαλούς περιβάλλοντος δράσης των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως εκείνων που ασχολούνται με τα δικαιώματα των μεταναστών, αιτούντων άσυλο και προσφύγων, επισημαίνεται ότι στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου έχουν συσταθεί και λειτουργούν Μητρώα Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.), καθώς και Μελών Μ.Κ.Ο., βάσει των διατάξεων του άρθρου 78 του ν. 4939/2022, όπου εγγράφονται και καταχωρίζονται όλες οι ελληνικές και διεθνείς εθελοντικές οργανώσεις και οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, που πληρούν τους ελάχιστους αναγκαίους όρους συμμετοχής στην υλοποίηση δράσεων διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης, αλλά και τα μέλη, οι υπάλληλοι και οι συνεργάτες αυτών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Παράλληλα, στο πλαίσιο των διαδικασιών διαχείρισης των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών, από το Αρχηγείο έχουν δοθεί ειδικότερες κατευθυντήριες εντολές και οδηγίες προς τις περιφερειακές Υπηρεσίες του αφενός για τη συλλογή, επεξεργασία και κατάλληλη αξιοποίηση κάθε πληροφοριακού στοιχείου, με στόχο την πρόληψη και την αποτροπή τυχόν ύποπτων δράσεων μελών Μ.Κ.Ο. και αφετέρου για την αυστηρή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, σε συντρέχουσα περίπτωση.

Πέραν των ανωτέρω, αναφέρεται ότι βασική προτεραιότητά μας αποτελεί -μεταξύ άλλων- η διαρκής και επικαιροποιημένη εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, σε γνωστικά αντικείμενα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του, καθώς και η δημιουργία κλίματος σκέψης και κουλτούρας σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη δράση του ένστολου προσωπικού, χωρίς φυλετικές, εθνοτικές ή άλλες διακρίσεις, βάσει των διατάξεων του Συντάγματος και της εθνικής - διεθνούς νομοθεσίας. Προς τούτο, στα εκπαιδευτικά προγράμματα των Σχολών της Αστυνομικής Ακαδημίας έχει ενταχθεί ένα ευρύ φάσμα μαθημάτων, διαλέξεων, εκπαιδεύσεων και μετεκπαιδεύσεων, με στόχο την απόκτηση και βελτίωση των γνώσεων, των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων και σε θέματα εμπορίας ανθρώπων, προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών και δη αυτών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (Ρομά, ανήλικοι, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, ΑμεΑ, μετανάστες κ.λπ.), καθώς και δεοντολογίας και τρόπου συμπεριφοράς των αστυνομικών. Λαμβάνοντας δε υπόψη ότι η εκπαίδευση είναι μία δυναμική διαδικασία, στις ως άνω Σχολές λειτουργούν Εκπαιδευτικά Συμβούλια, τα οποία, ως συλλογικά όργανα, συγκαλούνται πριν την έναρξη του εκάστοτε εκπαιδευτικού έτους ή/και εκτάκτως, με σκοπό την υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού προγράμματος, την καταλληλότητα των βιβλίων ή άλλων μέσων που προτείνονται ως εκπαιδευτικά βοηθήματα, έτσι ώστε να εντάσσονται στη διδακτέα ύλη των συναφών μαθημάτων γνωστικά αντικείμενα που σχετίζονται με τις νέες μορφές εγκληματικότητας ή τα επίκαιρα κοινωνικά προβλήματα, καθώς και τις σύγχρονες μεθοδολογίες αστυνομικής δράσης.

Εκ των ανωτέρω, σαφώς συνάγεται ότι, στο πλαίσιο της αποστολής του Υπουργείου μας και του Αρχηγείου, έχει αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική παρέμβαση για την πρόληψη και αντιμετώπιση των προρρηθισών μορφών παραβατικότητας -με ιδιαίτερη μέριμνα για τα άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες-, η οποία συνεχίζεται με αμείωτο ενδιαφέρον, εστιάζοντας σε τρεις άξονες, ήτοι, την πρόληψη μέσα από την υλοποίηση δράσεων και πρωτοβουλιών, την προστασία των θυμάτων, καθώς και τη διερεύνηση τέλεσης των αξιόποινων πράξεων και τη συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων κάθε εγκληματικής πράξης, με στόχο να παραπεμφθούν όλοι οι δράστες στη δικαιοσύνη.

Πλέον αυτών, υπογραμμίζεται ότι το ζήτημα της προστασίας και της διασφάλισης των δικαιωμάτων των κρατούμενων και μεταγόμενων, η εξασφάλιση σε αυτούς των απαραίτητων κανόνων υγιεινής και ασφαλούς διαμονής στα αστυνομικά κρατητήρια, καθώς και η, κατ' επέκταση, τήρησή τους από όλες τις αστυνομικές Υπηρεσίες, οι οποίες σε καθημερινή βάση διαχειρίζονται μεγάλο αριθμό αυτών, είτε κατά τη φρούρηση - φύλαξη, είτε κατά τις μεταγωγές τους, είναι πρωταρχικής σημασίας για το Αρχηγείο. Στην κατεύθυνση αυτή, εκδηλώνονται όλες οι προβλεπόμενες ενέργειες και εκδίδονται σχετικές διαταγές -λαμβάνόμενων υπόψη των εκθέσεων και των συστάσεων Διεθνών Οργάνων, καθώς και της νομολογίας του Ε.Δ.Δ.Α. και της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ο.Η.Ε.- προς όλες τις περιφερειακές Υπηρεσίες και τους Διευθυντές των, ανά την επικράτεια, Διευθύνσεων Αστυνομίας, αφενός για την ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση στο μέγιστο -κατά το δυνατό- βαθμό του αστυνομικού προσωπικού, ώστε να αποφεύγονται τυχόν περιπτώσεις παραβατικής μεταχείρισης, αλλά και έλλειψης υγιεινών και ασφαλών συνθηκών διαβίωσης και αφετέρου για την ορθή καθοδήγηση, το συντονισμό, την εποπτεία και τον έλεγχο των Υπηρεσιών αναφορικά με την πιστή εφαρμογή των διατασσόμενων, τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τα όποια συναφή θέματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα κρατητήρια των αστυνομικών Υπηρεσιών, στα οποία πραγματοποιείται βραχυχρόνια κράτηση, διασφαλίζουν τις βασικές προϋποθέσεις αξιοπρεπούς διαβίωσης, βάσει των συστάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT). Επίσης, από το Αρχηγείο αναλαμβάνονται, κατά λόγο αρμοδιότητας, όλες οι αναγκαίες πρωτοβουλίες για την εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υποδοχής και παραμονής στα Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών της χώρας, σε ένα αξιοπρεπές περιβάλλον, κατά τα διεθνή πρότυπα διαβίωσης σε κλειστά Κέντρα και πάντοτε με σεβασμό στην αξία του ανθρώπου. Διευκρινίζεται ότι εκπρόσωποι του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες έχουν καθημερινή πρόσβαση στους χώρους κράτησης αλλοδαπών, προς παροχή -σε όσους επιθυμούν- νομικής βοήθειας και εκπροσώπησης στη διαδικασία ασύλου, ενώ στους εν λόγω χώρους εξασφαλίζεται και η είσοδος σε διεθνείς και ευρωπαϊκούς Οργανισμούς (SPT, CPT), στην Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, καθώς και σε διάφορες Μ.Κ.Ο..

Αποσκοπώντας δε στη βελτίωση των συνθηκών κράτησης και την προστασία της υγείας τόσο των κρατούμενων, όσο και του προσωπικού των αστυνομικών Υπηρεσιών, έχουν δοθεί οδηγίες για τη διαρκή μέριμνα σχετικά με τη σχολαστική καθαριότητα, τον ευπρεπισμό και την τακτική απολύμανση των χώρων κράτησης, τον κατάλληλο και συχνό αερισμό των κρατητηρίων και τον προαυλισμό των κρατούμενων -όπου δύναται να πραγματοποιηθεί- τηρούμενων πάντα των απαραίτητων μέτρων ασφάλειας, την ατομική υγιεινή - καθαριότητα και την επαρκή παροχή σίτισης των κρατούμενων, την υγειονομική περίθαλψη αυτών (σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες Υγείας), τον περιοδικό υγειονομικό έλεγχο των χώρων κράτησης από την αρμόδια υγειονομική Υπηρεσία, καθώς και την καθημερινή επιθεώρηση και έλεγχο των ως άνω χώρων προς εντοπισμό τυχόν ελλείψεων ή/και φθορών, οι οποίες -σε συντρέχουσα περίπτωση- επισκευάζονται άμεσα.

Τέλος, τονίζεται ότι, από το Αρχηγείο έχει αναδειχθεί στο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας η αναγκαιότητα της τήρησης και ενίσχυσης των εχεγγύων της ανθρωπιστικής, αμερόληπτης και σύννομης μεταχείρισης των κρατούμενων από τις αστυνομικές Αρχές, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι κάθε άτομο, κατά την κράτησή του, τυγχάνει απόλυτου

σεβασμού της προσωπικότητάς του και ασκεί απρόσκοπτα τα δικαιώματα που εγγυώνται την υπεράσπισή του έναντι των θεσμοθετημένων μηχανισμών του κράτους. Στην κατεύθυνση αυτή, από τις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες εκδηλώνονται οι απαιτούμενες ενέργειες για την άμεση διαχείριση έκαστης υπόθεσης κρατούμενου, στο πλαίσιο της αστυνομικής αρμοδιότητας και της νομιμότητας, πάντοτε τηρούμενης της υποχρέωσης της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης άσκησης οιασδήποτε μορφής βίας και προσβλητικής ή/και ταπεινωτικής μεταχείρισης σε βάρος των κρατούμενων.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**